

Нова генерация:
Величка Сотирова

6 август 2021 г. • година XI • брой 261

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ОМБУДСМАНЪТ ГИНКА ЩЕРЕВА СРЕЩНА КАЗАНЛЪЧАНИ С КЗП

Общественият посредник на Казанлък Гинка Щерева организира в Казанлък и Павел Баня приемна на открито на Комисията за защита на потребителите (КЗП) и

те. Нашата идея е хората на място да разберат по какъв начин да си търсят правата в България и Европа". Специално да се срещнат с казанлъчани и да отговорят

да знаят хотелиери, ресторънтьори и конcesионери по плажовете, доколкото имаме някакви функции да следим обявената там информация, че трябва да бъдат коректни към потребителите, за да не се стига до неприятни ситуации и до санкции, ако бъдат установени нарушения. И най-вече от гледна точка, може би не толкова на закона, а да знаят, че коректният и лоялен клиент, редовният клиент идвa тогава, когато му предлагат качествен продукт".

Той добави още, че е много важно да се знае какъв е предметът на спора, който е възникнал между потребител и търговец. За някои от въпросите, като често среща-

ните за надписани сметки или за сметки, които според хората не са коректно изчислени, има и секторни контролни органи като Комисията за регулиране на съобщенията, Комисията за енергийно и водно регулиране, които също могат да бъдат сезирани. „Най-важното нещо, което бихме отправили по-скоро като предупреждение към търговците, е да поднасят на хората коректна, пълна, точна, ясна и разбираема информация за това, какви са условията, при които те ще обвържат потребителите с определени договори за комуникационна или ко-

мунална услуга. Когато тази информация е липсвала или е била поднесена некоректно, ние можем да преценим, че това е нелоялна търговска практика. А относно конкретните проблеми със сметките – винаги бихме могли да съдействаме и да изискваме нашите колеги от другите институции да направят съответните проверки и да информират потребителите за резултата от тях".

Според Димитър Мар-

гаритов и Соня Спасова, провеждането на изнесени приемни допълнително повишава разпознаваемостта на КЗП и на Европейския потребителски център.

Юлия Младенова

Интервю с
Димитър Маргаритов и
Соня Спасова по
актуални въпроси за
правата на потребителите
четете на стр. 7

Европейският потребителски център в България. Приемните са били планирани още за миналата година, но предвид COVID-пандемията и въведените ограничения, инициативата се реализира в края на месец юли 2021 г.

„Интересът към Комисията за защита на потребителите е напълно обоснован, защото граждяните имат необходимостта да търсят защита на своите права като потребители, - каза омбудсманът Гинка Щерева, откривайки мобилната приемна до Лъвовата чешма в Казанлък. - С изнесени приемни като тази се скъсява дистанцията между гражданите и институции-

на техни въпроси в града на розите до доха Димитър Маргаритов, председател на Комисията за защита на потребителите, и Соня Спасова, директор на Европейския потребителски център в България.

По думите на Димитър Маргаритов, КЗП е институция, която контролира целия пазар, когато става дума за взаимоотношения между търговци и потребители – физически лица. „Сега предстои най-активният летен сезон, - акцентира председателят на КЗП. - Ние ще разгърнем кампания за проверки, като целта е основно превенция, за

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Ресторант „Орешака“ търси:

- ГОТВАЧ
- СЕРВИТЬОР / СЕРВИТЬОРКА
- ХИГИЕНИСТКА

За контакти:

0700 70 717,
от 10.00 до 22.00 часа

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

ОТДАВА ПОД НАЕМ за временно и възмездно ползване
НЕДВИЖИМ ИМОТ – ОРАНЖЕРИЯ

намиращ се на бул. „Розова долина“ № 27, местност „Кайнадръжка“

НЕДВИЖИМИЯТ ИМОТ включва земя с изградени на нея:

- Стъклена оранжерия с площ **4876 м²**
- Сграда пропуск с площ **14,05 м²**
- Битова сграда с площ **151,60 м²**
- Навес с площ **75,20 м²**
- Помпена станция с площ **8,90 м²**
- Сграда трафопост с площ **9,20 м²**
- Сграда склад с площ **45,40 м²**
- Сграда с площ **41,35 м²**
- Сграда работилница с площ **92 м²**

Срок за отдаване: **не по-малко от 12 месеца**

Цена: **по договаряне.**

За контакти: **0888213376; 0431/6 33 23.**

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Бау처 Храна®

Ticket Compliments®

Ticket Compliments®

Compliments®

E Edenred

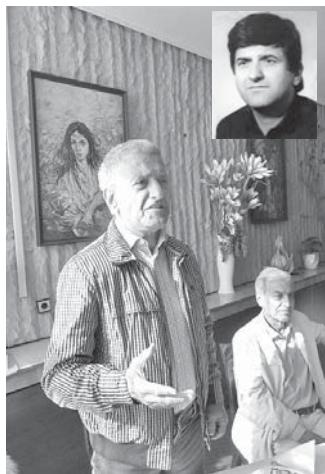
Идърред България Тел: + 359 2 974 0220

www.edenred.bg
bulgaria@edenred.com

75 години бригадирско движение в България

СТРОИХМЕ С ЕНТУСИАЗЪМ,
С ТРУД, ПОТИ ПЕСЕН

Разказва 88-годишният Малcho Иванов, посветил живота си на „Арсенал“ и развитието на спорта в завода. През 1949 година става бригадир в Националната младежка бригада „Млада гвардия“ в Димитровград с командир Петко Кубадински. От 1951 година Малcho Иванов е сътрудник в в. „Заводска трибуна“, чийто наследник е в. „Трибуна Арсенал“, и досега – цели 70 години. Написана първото стихче, посветено на заводския вестник, със заглавие „Случи се през септември“, като истихтоверието „Редакция любима“. По повод 75 години организирано бригадирско движение в България, за чието начало се приема 5 август 1946 г., Малcho Иванов разказва своите спомени от онова далечно време.

От първо лице:

Спомням си думите на инструктора от околийския комитет на Съюза на народната младеж, присъствал на младежкото събрание в село: „На младежите партията повери отговорната задача да вложат младежките си сили за изграждането на нова социалистическа България, с ново модерно земеделие – дървеното рало, шини-кът, диканята, сърпът и паламарката да бъдат в музея. Да се изградят язовири и електрически централи, за да няма газени лампи и фенери, да се изгради мощна индустрия“. Той посочи, че над 250 хиляди младежи, организирани в национални и местни бригади, работят на прохода Хайнбоаз, обект от национално и стратегическо значение, свързващ Южна и Северна България, на яз. „Росица“, яз. „Копринка“, ВЕЦ „Тъжа“, ж.п. линиите Ловеч-Троян, Самуил-Силистра, Перник-Боляrik, а местните бригади работят за благоустройстване на селата, строят жилища и микрорайони...

Аз не бях политически зрял, но всичко, което инструкторът каза, го виждах в живота на родителите си. Често мама казваше:

„Дотегна ми тази селска робия“

Тя беше права, защото селската жена носеше на гъбра си цялата къщна работа и участваше в прибирането на реколтата. Сломням си мама, Бог да я прости, ставаше в 3 часа през нощта да меси хляб, в 6 часа да го опече, за да ни нахрани и ни изпрати на училище. А ние ходехме на училище на 5 километра в село Баба Тонка, където имаше прогимназия. Зиме, лете – с торбичките и свинските цървули. В сняг и в дъжд трябваше да бъдем на училище. Селската неволя и теглата нямаха край.

От всичкоказано от мама аз

съчувствах, но с какво можех да ѝ помогна?! След дълги размишления реших, че е най-добре да участвам с труда си в младежките бригади. С още 3-ма мои другари – Петър Първанов, Мария Първанова и Митю Петров, все бедни деца, се включихме в групата, оти-

вени бараки, оборудвани със сламени дюшеци и одеяла.

**От пръв поглед
Димитровград
представляваше
огромна строителна
площадка,**

обхващаща териториите на гара Раковски, селата Марийно и Черноконево. Бяхме разделени на отряди, раздадоха ни сини дочени дрехи, обувки и шапки. Нашият отряден командир се казваше Шарабов от с. Светлен, Поповско. Поздравът към всички бригадири отправи командирът на бригадата Петко Кубадински с пожелание да не жалим труда си и да бъдем достойни строители на нова България.

Ние бяхме включени в строителството на жилищни блокове за новодомците на Димитровград и в дълъгостилните строителни дейности в завод „Вулкан“.

Прелиствам бригадирската си книжка под № 04448, където командирът е написал ежедневната ми трудова дейност с оценка „Изпънел нормата“ и „Над норма“. Работата не беше лека – копахме основите на новостроящите се жилища. Земята беше напукана от сушата. Чупеха се кирки и лостове.

**Бъркахме бетон на ръка,
изкарвахме бетон по
скеле до 4-ия етаж,**

Бригадата беше интернационална. Имаше младежи от социалистически лагер. Въпреки „желязнатия завеса“ навремето между Запада и Изтока, в нея участваха младежи от Белгия, Австрия, Швеция, Англия, които даваха своя труд за строителството на Нова България. Ще отбележа, че в бригадата участваха 300 свещеници, като лагерът им беше сред житата на село Марийно. Те бяха първени в ежедневната работа. А в почивните дни изнасяха концерти.

Среща без запознанство

На 29 май сме в почивка. Аз и моят приятел Петър Първанов решихме да отидем да се почерпим в гостилница „Москва“ на гарата. За да се отиде до там, трябваше да се премине през железен мост, под който минаваха ж.п. линии. Поръчахме си лимонада и седнахме на една маса. В един момент влеза един малко роашк младеж с някакви книги под мишица. Поканихме го да го почерпим, но той отказа. Понеже видя, че сме със сини блузи, се заинтересува бригадири ли сме и на кой обект работим. Разделихме се, без да се запознаем. След няколко дни този младеж дойде на обекта, където работехме, с пакет вестници, които предложи на старите майстори. След като си заминах, те казаха, че това е Пеньо Пенев, любим приятел

поздравени от кмета на гара Раковски, който в словото си обвързва обединението на трите селища – гара Раковски, селата Марийно и Черноконево, в един нов град – Димитровград, което бе прието с ръкоплясния от бригадири. Командирът на бригадата Петко Кубадински много обичаше борбата, която се провеждаше през почивните дни между бригадири. С присъствието си той поощряваше. Той бе родом от Разградско, където борбата имаше традиции.

Младежкият ентузиазъм се допълваше с песни и веселби в лагера. Сутрин отивахме с песента „Елате, хиляди младежи“, „Да строим неуморно, другари“, а вечер лагерът преличаше на кошер от талантливи бригадири – свиреха на гайда, на акордеон, пееха... Обичахме да пеем песента „Илонка“. И така – до вечерната проверка, когато се отчитаха резултатите от деня... Смятана ми беше от 4 май до 30 юни, по време на която аз изградих в себе си морално-волеви качества на отговорност при изпълнение на поставените задачи. Бригадата създаде жизнено поколение, което бе възпитано в родолюбие, честност, отговорност, опазване на това, което построихме с ентузиазъм, труд, пот, песен и любов.

В бригадата се
изградих истински
другарски
взаимоотношения,

БРИГАДИРСКА КАРТА

00448

поставяхме бордюри, оформяме алеи в завод „Вулкан“. Ентузиазъмът надделяваше. Спомням си, имаше моменти, когато отдрядът на жените излизаше нощно време да работи, за да си изпълни нормите и да не изостава в сървенонощието от мъжете. Голяма чест беше за мен да бъда изкарван на вечерната проверка пред строя като отличник в работата за преизпълнена норма.

на строителите. Така нашата среща с него остана, без да се запознаем. Минаха години, разрових се из неговата биография и се запознах задочно

с един необикновен човек и талант, неоценен, недолюбван. Удостоен посмъртно с Димитровска награда за литературно творчество... „След дъжд качулка“, както е казал народът.

Спомням си, че на
строителната площадка
на Азотноторовия завод

на митинг бригадирите бяха

които останаха такива през целия ни живот. В мен остана и задоволството, че с труда си съм спомогнал за изграждането на един прекрасен младежки град – Димитровград.

Възмутен съм от отвратителните думи на хора, които не са хващали лопата и кирка, не са изкарвали бетон с количка по скеле и не са дали нито един тру-

доден в полза на общество, че трудът на бригадирите бил експлоатация, че някои бригадири гонели карieriстични цели, като влизане във висше учебно заведение или други облаги. Слава Богу, нито съм влязъл във висше учебно заведение, нито съм ползвал някакви облаги. Горд съм, че дадох част от живота си за изграждане на нова социалистическа България. А бях само на 16 ненавршени години.

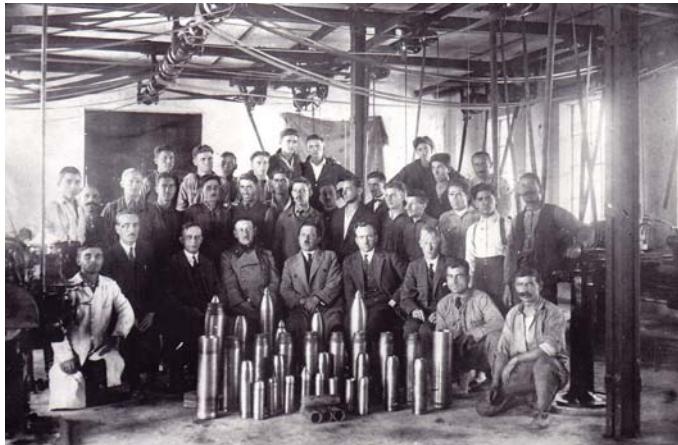
Бригадирското движение трябва да бъде повод за размисление от младото поколение за героизма на бригадири-

Малcho Иванов

Бригадир в младежка бригада „Млада гвардия“ дългогодишен арсеналец, 70 години сътрудник на вестника, който издава „Арсенал“

„АРСЕНАЛ“: ИСТОРИЯТА НА НАЙ-ГОЛЯМОТО МАШИНОСТРОИТЕЛНО ПРЕДПРИЯТИЕ В БЪЛГАРИЯ

1928

Отделение за изработване на гилзи и куршуми

Оръжеена работилница в Държавната военна фабрика

1933

През 1933 г. е основана Първата ведомствена детска градина в България, днес ЦДГ „Буратино“ №7, Детската градина през 2021 г.

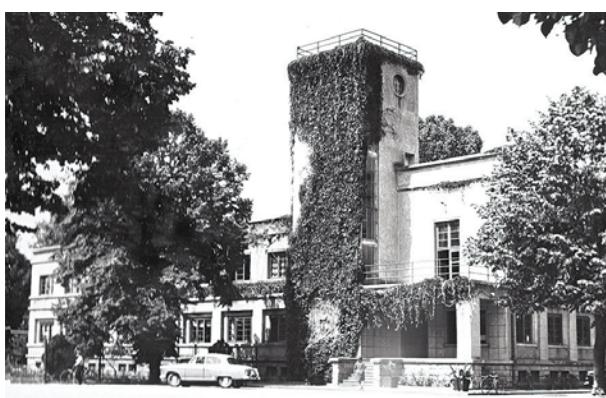

85 години ЦДГ „Буратино“ №7, 2018 г.

1935

Строителството на сградата на Главно управление

Сградата на Главно управление през 60-те години

Сградата на Главно управление през 2021 г.

Продължава в брой 262

ШИПКА: ИСТОРИЯ НА ИСТОРИЯТА

Историята на Шипка под заглавие „Шипка. Име - легенда, достойнство, оптимизъм“ с автор Данчо Данчев, ще бъде представена за пръв път на 10-и август в историческото градче в рамките на програмата за отбележването на 160-ата годишнина на местното читалище „Светлина“. Изданietо, което излиза за пръв път, е опит за максимално плен и задълбочен обзор на историята на това паметно място. Партьор в начинанието е казанльшкият Исторически музей „Искра“. В него са ангажирани още директорът на културния институт д-р Момчил Marinov и проф. Пенчо Пенчев, преподавател в УНСС.

Първият опит за написване на историята на Шипка е на Пенчо Доксанлиев, споделя авторът на новата книга Данчев

Снимка на Шипка - Антип Обущаров - архив家庭 Papatukchiev

старите местни патриоти - полковници, повечето завърнали се в родното място след края на активните си житейски години. За реализацията на начинанието помагат и казанльшките културни институции - особено ИМ „Искра“ и Библиотека „Искра“, отворила фондовете си за изследването. Изключително ценна за Данчев е подкрепата на проф. Пенчо

Данчев. Той е историк, родом от Шипка, до пенсионирането си преди близо пет години - дългогодишен директор на Национален парк-музей „Шипка-Бузлуджа“. Доксанлиев, познат като краевед с публикации в местния печат, издава своя труд през далечната 1971 г. Общо шест са книгите за Шипка, информира още Данчев. Като източник на своята работа той е ползвал написаното преди него, провокиран от известния тук Георги Георгиев, човек със солидна военна кариера. Идеята за новото изследване е подкрепена от неговия ентузиазъм, той е човекът, който вдъхва кураж на Данчев в перспектива от приятелски разговори. „След като се видях в неговите очи, се реших!“, казва Данчев. „Ти си човекът“, повторя Георгиев, който допреди година, когато си отива от този свят, събира край себе си в малък „кръжец“

Данчев събира материал отдавна

Пристрастиято към темата за Данчев не е ново увлечение. Шипченец по рождение, професионално ангажиран историк, той се интересува от историята на родното място отдавна. Административните задачи в работата му обаче са приоритет повече от 20 години. Сега намира момента и заедно със съпругата си

ната фотографска изложба, плод на сериозна работа на известния казанльшки майстор на обектива Александър Иванов, прочул дето на шипченския фотограф от началото на 20-и век Антип Обущаров. Партьорът на културните празници са още НМП „Шипка-Бузлуджа“, Съюзът на българските писатели, ВК „Възраждане“, Европейският корпус за солидарност, Европейската Общност, Фондация „Отворен интелект - OPEN MIND“, Арт школа „Ателието“ - Казанльк, пленери, дни на изкуствата и занаятите в началото на септември, Седми поетичен конкурс за епическа поезия. Освен премиерата на книгата, другото най-значимо събитие в програмата е ретроспектив-

на Голяма Богощица - 15-и август, чието име носи тяхният православен храм. Вече мина първият месечен ношарски събор, предстоят художествени изложби, пленери, дни на изкуствата и занаятите в началото на септември, Седми поетичен конкурс за епическа поезия. Освен премиерата на книгата, другото най-значимо събитие в програмата е ретроспектив-

на Емilia се заемат по-сериизно с хрониките на историческото място. Следите за живот на околните са още в Античността - достатъчно популярни са тракийските гробни комплекси край Шипка. Но на мястото на днешния град тогава селището не е имало, такива сигурни данни не са открити, категоричен е Данчев. Поселение на днешното място на Шипка, по подобие на Енина и неуточнения като местоположение град-крепост Крън, през българското Средновековие също няма. Сигурни данни за Шипка като населено място дават едва турските държавни данъчни архиви. Очевидно, Шипка възниква след разрушението и опустошението на други селища на юг, е изводът на автора. Той отнася първите заселници в Шипка към Османския период. Името на селището, и според Данчев, идва от многоото шипкови храстови наоколи - Шипка. Особено интересна е историята на мястото в турско време, когато местните се сдوبват с Тимар за особени заслуги на Риза ефенди. Историята въръща лентата към времето на Сюлейман Великолепни. Въпоследствие, век и половина по-късно, наследниците на правата на Тимара за владение го продават на шипченци. Дълго време хората тук пазят копие на ценнния документ, подписано от султана, но преписът изграва при пожар в годините около Възраждането, обяснява Данчев. Така Шипка се развива като силно селище на хора с привилегии, дадени поради техните функции при написването на историята на историческото място. Най-

и селището получава дервендийски статут - пазището на прохода. Населението в даден момент стига до 6 хиляди души, разказва още авторът на новото изследване. Самият той е наследник на старите шипченски майстори, известни с развитото тук занаятчийство. Сред тях особено се открояват ношарите и свиркарите. Данчев, който е известен сред приятели и познати с изработването на ръчни сувенири от дърво, се радва, че познава лично последния шипченски свиркар Пенчо Нешев. Местните навремето продават своите гайди, кавали и свирки чак до Истанбул. Изследването не подминава и последните двама ношари Гуню Кутев и Данчо Домузов, живи допреди няколко години. Днес ношарите в Шипка няма, популаризирането на това занятие е цел на първия събор, провел се настърко.

Шипка през Възраждането

Развитие на занаятите, откриване на читалище и училище, процеси на създане на българите тук започват рано и с голяма сила. И това е една от гордостите на Шипка. Не случайно именно 160-годишнината на читалище „Светлина“ е днешният повод за толкова културни събития. 42 години на работа в музея, стопанисващ Паметника на Свободата на вр. Свети Никола над Шипка, Данчев има своите малки открытия при написването на историята на историческото място. Най-

видното от тях за него е историята на бащата на дългогодишния директор на Казанльшкия механотехникум Христо Гъдев - Христо. Той слгобил по уникален начин парчетата на летия в предшественика на „Арсенал“, Държавната военна фабрика, осемметров метален лъв, който и днес е символ на българската свобода. Майсторът-ношар бил изобретател. Той дори ходил до Германия „да краде занаят“. Шипченският ношар е единственият, наел се да събере метални части на лъва в едно, ползвайки униканала нитова склоба.

В хода на написването на историята на Шипка авторът е силно впечатлен от духа и посветеността на ярките местни личности, като Христо Тъпанов, както и от тези, оставили тук значими дела, без да са свързани родом с градчето. Едно от най-значимите неща, променило за добро района на Шипка, безспорно е залесяването под ръководството на славния французин Феликс Вожели, за когото тук е създаден дю малко известният у нас Музей на залесяването.

Адресатът на „Шипка. Име - легенда, достойнство, оптимизъм“ са хората от средното поколение, които следва да предадат спомен за своето родно място на младите хора, казва Данчев. Заедно съпругата си, той работи около две години по книгата, която излиза в 140 страници с мисълта: „Дела, не думи“, без да забрави, както през целия си живот, максимата на Сократ: „Който е наясъкъде, е никъде“. С публикуването на това ново издание Данчо Данчев със сигурност остава, повече от всякъде другаде, в родната Шипка.

Диана Рамналиева

СТЪКЛЕНИ ПЛАКИ ВРЪЩАТ ВРЕМЕТО НАЗАД

500 стъклени плаки на фотографа от Шипка Антип Коев Обущаров попадат преди месеци в ръцете на фотограф-художника от Казанльк Александър Иванов. Те са от периода 1908-1931 г. и са притежание на Музей „Чирпанлиева къща“ в балканското градче. Били в неизвестно състояние, тъй като близо 75 години са стояли под стълбището в родната къща на Антип и още 25 години - в музея. След селекция, визуализиране и почистване са сканирани 145 плаки. „Ангажирах се да бъда съставител на ретроспективна фотоизложба и луксозен фотоалбум с двуетапна монография на Антип Обущаров по повод 160-годишнината от основаването на НЧ „Светлина-1861“ в град Шипка, - разказва Александър Иванов. - Разговихме архивите в „Чирпанлиевата къща“, от

наследниците на Антиповите братя в Шипка получихме множество фотографии със снимки, дойдоха и десетки картички от частни колекционери. Обединихме усилия с Музей на фотографията в Казанльк и издрихме още снимки и информация от Държавни архиви в Пловдив, Велико Търново, Хасково, Сливен, Габрово, Плевен, от музеите „Искра“ и „Шипка-Бузлуджа“ в Казанльк, от военни архиви. Жivotът на Антип Обущаров ни се разкриваше снимка по снимка“. А той се оказал истински сценарий за филм. Антип бил дърводелец, изобретател, артистичен и музикален талант, активен общественик с леви убеждения, но преди всичко фотограф, специализирал девет месеца във Виена през 1915-а. През май 1925 година е принужден да заснеме труповете на убитите си майка, сестра

и зет... Участник е в Междусъюзническата и Първата световна война като полкови фотограф към 23-ти пехотен Шипченски полк.

„Шипченци, тези боси деца от Антиповия стъклен свят, са вашите бащи и деди, майки и баби - вашата фамилна история на поколение, дало всичко от себе си, за да ни има нас днес“, казва още Александър Иванов. Идеята на изложбата е да се покаже животът на село преди 100 години и да се изведат от забрава личността и таланта на Антип Обущаров. Изложбата се посвещава на 133-ата годишнина от неговото рождение и 160 години от основаването на НЧ „Светлина-1861“ в Шипка.

Откриването е на 14 август 2021 г. в 18.00 часа в Музея на фотографията и съвременните изкуства.

В. „Трибуна Арсенал“

Величка Сотирова:

ОБИЧАМ ДИНАМИКАТА

Тя е от 16-мата инженери, които през месец юли 2021 година защитиха дипломните си работи към Технически университет - София, Филиал Пловдив, по Студентската програма на „Арсенал“. И получи оценка „Отличен“. Красива и енергична млада жена, за която никак, ама никак не можеш да предположиш, че има четирима синове и две висши образования. Величка Сотирова, от скоро заместник-началник на цех 130 в Завод 3.

София, Филиал Пловдив, по Студентската програма на „Арсенал“. И получи оценка „Отличен“. Красива и енергична млада жена, за която никак, ама никак не можеш да предположиш, че има четирима синове и две висши образования. Величка Сотирова, от скоро заместник-началник на цех 130 в Завод 3.

Динамиката се усеща във въздуха

Стаята ѝ не остава без хора. Работници от цеха, на който от месец е заместник-началник, се допитват до

Величка Сотирова с Димитър Димитров

нея, консултират се. Разговорите са кратки, точни, без излишни обяснения. Личи си, че делният е напрегнат, динамичен и всяка минута тук се ценя. Но точно това харесва младата жена – да има движение, работата да върви стегнат, организирано, за да се постигат добри резултати.

Величка Сотирова е от Бургас. Възпитаничка е на Езиковата гимназия за чужди езици в родния си град, с немски език и биология. Стяга се да кандидатства медицина. Тогавашната ѝ мечта я отвежда в Стара Загора, където завърши „Ветеринарна медицина“ в Тракийския университет. После придобива квалификация за специалист в ДВСК. Още като студентка се запознава със своята си Минчо Минчев. На 21 години вече е майка на момче – първород-

ният Христо, днес красив 17-годишен младеж. И събота отрежда след Христо да се появяват още трима юнаци – Радостин, който вече е

грама на „Арсенал“, която се осъществява съвместно с Технически университет – София, Филиал Пловдив. Така, младата жена ходи на работа, гледа 4 деца, къща, двор, домашни животини, помага в семеен бизнес, който основно е поел спъртът ѝ, и учи. При това заляга здраво над лекциите и трупа практически опит в производството. Дипломната ѝ работа е „Проектиране на хоризонтална пневматична самозасмукваща пълначна машина“, която под-

лектива „Работата е много динамична – във всеки един момент трябва да се знае какво става в цеха, да се следи за детайли, за наличности в склада, обработват се документи, сметки се правят, – споделя младата жена. – Много ми помогат магазинерите Ивета Тюлева и Калина Тодорова. Изключително ми е интересна работата, усвояват се нови изделия, непрекъснато има динамика“. И ученическата ѝ мечта – да е ветеринарен лекар, вече е спомен от ми-

лючителен. Той е поел семейния бизнес, грижи се за дома ни, когато съм заета, гледа децата. Не дели работата на мъжка и женска. Прави невероятно вкусни агнета на пещ и боб в гърне за хората, които посещават нашите къщи за гости, а аз съм майсторката на питките. През лятото ходим в Бургас при моите родители и сестра ми. Благодарна съм за всичко, което имам, и може би затова се чувствам на 20“.

И още един щрих в нейното насилено ежедневие. Ако не

Величка Сотирова със семейството

готвя под ръководството на инж. Иван Петров от отдел КАПП в „Арсенал“. Реџентът ѝ е инж. Алексей Богданов, заместник-директор на Завод 3. Защитава я с отличен. За деня на защитата става в 3 часа сутринта, за да пригответ огромна, бухнала погача – една от нейните запазени марки. С нея посрещат членовете на комисията, както повелява народната традиция.

За успешното завършване на второто си висше образование е благодарна още на директора на Завод 3 инж. Георги Добрев, на заместник-директора Стоян Дачов, на началника на цех 130 Димитър Димитров, които много ѝ помагат.

Въсъщност, Димитров, който бе дългогодишен финансов директор на Община Казанлък, винаги е имал точна преценка за своите кадри. И той видя бликащата енергия у Величка, лекотата, с която усвоява спецификата на производството и се справя със задачите, желанието да се развива, умението бързо да взема решения, подобренията, които въвежда в системата. Предложението му тя да стане заместник-началник на цех 130 се приема единодушно.

Имат си къща, градинка, животни. Имат 2 къщи за гости, но зимно време посещенията значително намаляват и Вили решава да започне постоянна работа, защото децата растат, а доходите от семейния бизнес не стигат. Постъпва в „Арсенал“ – първо като монтажник на боеприпаси. Тогавашната началничка на цех 130 З Ива Колева от пръв поглед харесва младата жена.

Упорита, амбициозна, спрявя се с всяка ситуация

Взема я като помощник в склада, а после я назначава за магазинер. И не се изльзва в преценката си. Постъпила през ноември 2016 година, Величка още на следващата година се записва в Студентската про-

налото. Днес Величка Сотирова е насочила енергията и амбициите си да стане добър инженер, знаещ, можещ, да тежи на мястото си като специалист.

Всеки ден благодаря на Бог за всичко, което имам,

прави житейската си равносметка Вили. „Децата ми са отговорни, добре възпитани, големите се грижат за по-малките. Христо помага и на баща си. Гордея се с тях, – споделя още младата жена. – Съпругът ми е из-

на работа, не учи за изпити, не е в градинката у дома, не шета в къщите за гости, не се занимава с децата или не върши нещо друго. Вили рисува. Навремето кандидатствала в Художествена гимназия, приели я, но избрала Езиковата в паралелка с изучаване на биология, защото искала да следва медицина. Младежката си мечта тя осъществила с първото висше образование в Тракийския университет. Настоящата е наосочена към инженерните науки. И с упоритост и воля я постига.

Юлия Младенова

Нова автобусна линия в Казанлък

С решение на Общински съвет – Казанлък, взето на 29 юли 2021 г., се разкрива нова вътрешноградска линия № 2. С нея се осигурява обществен транспорт между Южната промишлена зона – „Арсенал“, и северните жилищни зони на града. Решението е взето след анализ на пътникопотока по линиите на Общинската транспортна схема и в частност – по градските линии. Предложението е да се обособят пет нови спирки за изпълнение на новата маршрутна линия № 2. Спирките са определени след направлени обходи и съобразно маршрутите на съществуващите автобусни линии. Това са:

- спирка – ППМГ „Никола Обрешков“ /източно от училището/;
- спирка – Сервиз „Тексако“ /среди сервиза/;
- спирка – Музей на розата /ул. „Войнишка“, срещу паркинга на музея/;
- спирка – ДГ № 8 „Васил Левски“ /на ул. „Александър Стамболийски“, до детската градина/;
- спирка – Манастира /бул. „23 септември Шипченски полк“ № 40 /пред магазин „Добрев байк“/.

Б. „Трибуна Арсенал“

С подкрепата на „Арсенал“ АД:

ОСМИЯТ РОК ФЕСТ ИДВА В МЪГЛИЖ

Осмото издание на рок фестивала We Are Going To Мъглиж ще се проведе на 20 и 21 август 2021 г. Музикалното събитие в балканския град е дългоочаквано, особено след едногодишната пауза през 2020-а заради COVID-пандемията.

Във фестивалните дни ще участват 10 метъл състава. Два дни рок, български банди, изпълнения само на авторска музика. Тази година на фестиваля ще присъстват две от емблематичните имена

на родната рок сцена. Това са любимите на българските фенове групи „Конкурент“ и „Контрол“, които ще участват съответно в първата и втората вечер.

We Are Going To Мъглиж ще се проведе на открито в Балкана над града, в местността „Равня“, намираща се на около километър от Мъглиж. В зоната на фестиваля се предлагат храна и напитки. Входът е свободен за всички. Има възможност за палатки и каравани – също безплатно.

Събитието се организира от Община Мъглиж с финансовата подкрепа на „Арсенал“ АД.

Програма на рок фест We Are Going To Мъглиж '2021

Петък 20.08.2021 г.

19:00 – 19:40 People of Maha
20:00 – 20:40 RockStage
21:00 – 21:40 HATE COMPAGN
22:00 – 22:40 CATORG
23:00 – КОНКУРЕНТ

Събота 21.08.2021 г.

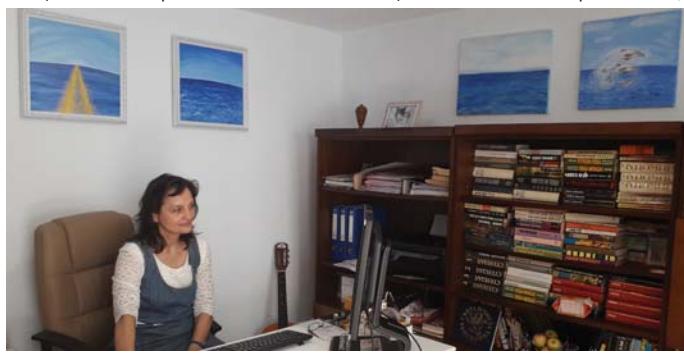
19:00 – 19:40 Roadwire
20:00 – 20:40 S.E.E. (Southeast End of Europe)
21:00 – 21:40 I.R.B. 69
22:00 – 22:40 Gwylwydd
23:00 – КОНТРОЛ

МАРУСЯ ШИКОВА: ЖИВОТЪТ Е ФИЛОСОФИЯ

Маруся е досконошен арсеналски кадър. Тя преоткрива себе си цял живот.

Не спира и сега, когато вече е приключила с арсеналската си трудова биография.

Има безкрайно интересна родова история – прадядо опълченец, отрудени скромни родители, за които парите не са имали стойност,

но-философския жанр. Впечатляващи заглавия като „Искрица живот“, „Вертеп“, „Сенки в рая“, „Угрюм река“, световна лирика, български автори и чуждестранни автори като Стендал, Ремарк, Джек Лондон...

Морски пейзажи по стените. Рисувани от нея самата. Всяка картина е създадена от дълбините на впечатляващото и въображение и умения за макс с четката, с прокраднал се шрихи от минали събития, оставили своя отпечатък върху платното.

Музика. На нея се наслаждава истински. Защото я пренася в друг свят, друго измерение, друга епоха. Слуша и я очаква, за да сподели своите вълнения. Водата отминава всяка тъга от сърцето и на душата ѝ става леко. Днес тя вървеше, усещайки, че този ден беше специален. И усмихната, с разтултано сърце, бързаше към „срещата“. В един момент морето се откри и тя застана пред него, онемяла от красата на гледката. То беше спокойно и величествено! Небето го обгръщаше с отворени обятия в нежна прегърдка. Водата се разстилаше като мека синя коприна, бавно се полюшваше и се сливаше в далечината с небесната синева на безкрай. Изпращаща своята любов на гладки вълни към сушата, която, зарадищла, очакваща тази прегърдка отново и отново. Земно и неземно, красота! Жената стои на брега, с потънали

но предават цяло богатство от духовни ценности като наследство на децата си.

„Животът е философия, която всеки носи дълбоко в себе си. Има невидими неща във всеки житейски път, но те определят най-ценностното в човека. Всеки трябва да създава, да сътворява, да прави съществени неща, да върви напред“. Това е нейното виждане за света и живота.

И тя се е стремила да го прави цял живот. Днес Маруся си е създала свой собствен свят, събран в един малък кът от къщата, в която живее. Тук е събрано почти всичко, което ѝ е нужно, извън семействите и отговорности.

Книги. Много книги – класика в художестве-

я от стар грамофон, има богата фонотека. Понякога грабва и китарата – тя е подпиряна наблизо, точно зад гърба ѝ. Трябва ѝ на една ръка разстояние...

И компютърът – нейният светъл прозорец към света и тези, които са далеч от нея, а така много желат близкото им присъствие.

А когато и това не стига – хваша молива, за да сътвори на белия лист с думи онова, дълбоко формирano философско усещане за... Единството на живота...

Първолета Петкова
Публикуваме отъкс от есето
на Маруся Шикова
„Приказка за единството на живота“

Днудневна международна конференция на тема „Следователно архитектурно и художествено наследство в Централна и Източна Европа. Интегрирани подходи към дисонантните обекти“ събра над

30 учени в Ка занълък. Инициатор на събитието е арх. Дора Иванова, председател на фондация „Проект Бузлуджа“, която поде идеята за съхраняване и даване нов живот на монумента.

Форумът бе последван от благотворителен фестивал OPEN BUZLUDZHA FEST, средствата от който ще бъдат използвани за опазване на мозайките.

„Ние не просто вярваме, че

имаме план за това, - каза арх. Дора Иванова по време на събитието. - След редица проучвания имаме ясна представа за състоянието на сградата. На тази база направихме „Оценка на значимостта“ и „Стратегии за устойчиво опазване на значимостта“, които дават насоки за начин на опазване на сградата по международни стандарти. С арх. Уве Брюкнер и екипа на House Architects изградихме визия за преизползване на сградата. Благодарение на работата дотук по изгответие на „План за опазване и управление“, вече знаем как да

опазим паметника“. Етапите на проекта са три. Първият обхваща аварийните мерки за спиране на разрушата, който започна със стабилизиране на мозайките във вътрешната част на монумента. Необходимо е и изграждане на цялостен покрив на сградата. Вторият е т. нар. „Консолидация“, при който ще се проведат множество реставрационни и укрепваци дейности. Третият етап е наричен „Адаптация“, при който сградата ще стане функционираща, като целта е тя не само да се самоиздържа, а да носи приходи и да развива

региона чрез различни форми на преизползване.

„Паметникът на Бузлуджа е наследство на България от национално и световно значение. Създаден е от най-добрите архитекти, инженери, художници, скулптори, майстори, строители. Опазването му не застъпва интересите на една партия, а на държавата, на туризма, културата, образоването, на нас като европейци“, убедена е арх. Дора Иванова, която превърна една идея в кауза с международна подкрепа.

В. „Трибуна Арсенал“

Комисията за защита на потребителите:

ТЪРСЕТЕ НИ, НИЕ СМЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ

Мобилна приемна на Европейския потребителски център към Комисията за защита на потребителите (КЗП) се проведе в Казанлък в края на м. юли. Срещата с граждани по въпроси, отнасящи се за техните права на потребителите, бе организирана от обществения посредник на община Казанлък Гинка Щерева. За събитието в града на розите дойдоха Димитър Маргаритов, председател на Комисията за защита на потребителите, и Соня Спасова, директор на Европейския потребителски център в България.

- Г-н Маргаритов, г-жа Спасова, избрахте Казанлък за своята мобилна приемна. Какво е предимството за граждани от такъв род срещи?

Димитър Маргаритов: Убеден съм, че подобни събития скъсяват дистанцията между граждани и институциите и хората могат да се обърнат директно към нас, да получат информационни материали, за да се ориентират по-лесно как да постъпят, когато правата им на потребителите са застрашени, нарушени или ограничени, най-вече от търговци. Комисията ни е контролен орган по Закона за защита на потребителите в най-широк кръг на пазара, когато става въпрос за отношения между физически лица и търговци. И по Закона за туризма ние сме контролен орган, така че гражданиците биха могли да се обръщат към нас и когато в хода на почивките си имат различни проблеми, за да се притечем на помощ. Радвам се, че можем да си взаимодействваме с обществения посредник, чрез когото се осъществява по-прекъснат път на гражданиците до различните институции. А ние, Комисията за защита на потребителите и Европейският потребителски център, сме на разположение, има деноноцни телефони за контакт, форми в нашите интернет сайтове за подаване на жалби, които независимо да бъдат адресирани за проверка и реакция. Така че: „Търсете ни и ние ще бъдем на разположение!“.

Надявам се в огромния брой от случаите да успяваме да удовлетворим жалбите на потребителите. Нашата основна мисия е да защитаваме физическите лица, хората, гражданиците от различни нарушения, които търговците биха могли да направят. Тоесть, от най-дребна покупка от магазин през всякакви други сделки с търговци на по-скъпи вещи, за туристически пътувания, както и за това, което е доста актуално през последната година – пазаруването в интернет. То придобива все по-голяма популярност и все по-голям дял от пазара.

Соня Спасова:

Европейският потребителски център има офис само в София, затова ние искаем да стигнем по-близо до

гражданиците, използвайки тези изнесени приемни в различни населени места в страната. Специално за Казанлък благодарим на омбудсмана Гинка Щерева за съдействието. Ние можем да помогнем, когато потребител, живеещ в България, има проблем с чужд търговец в рамките на ЕС. Или обра-

тно – когато хора, живеещи извън България, имат проблеми със български търговци. Ние сме част от европейска мрежа, тук сме подкрепени от КЗП и сме силни при защита на правата на потребителите.

- Предвид пандемията, много хора през последната година имат проблеми с отменени или отложени полети. Как защитавате правата на такива потребители?

Соня Спасова:

Наистина най-много жалби получаваме именно по такива казуси. Има хора, които още от миналата година не са получили парите си за отменени полети. Ако това се случи на някого, той може да се обърне към нас – нашата помощ е бесплатна. Въпросът е тези хора да са опитали да стигнат до търговеца или до авиокомпанията, той да не е отговорил или да им е отказал съдействие. Тогава правим всичко възможно да им помогнем. Имаме такъв случай със семейство, което е трябвало да пътува до САЩ, полетът е бил отменен, билетите им струваха 12 хил. лева. Авиокомпанията им възстанови сумата благодарение на нашата помощ. Ако една авиокомпания отмени полет, тя е задължена да предостави три възможности за избор от потребителя. Първият вариант е да му върне парите за билета обратно. Според ев-

следят внимателно на каква стойност са тези ваучери. Например, в момента има проверка по случай, при който при отменено пътуване до Турция се предлага алтернатива за Черна гора, обаче се установява, че пътуването до Черна гора е доста по-скъпо и хората трябва да доплатят. Това е основното, на което искам да обърне внимание във връзка с почивките и което към момента е актуално.

Активният летен сезон започна и ние тепърваше получаваме жалби за качеството на туристическия продукт на морето, но първите впечатления са, че нещата са нормални. Ние ще проведем кампания не само по жалби на граждани, а по отношение и на ресторантъри, хотелиери, концесионери на плажове – за да знаят, че трябва да бъдат коректни към потребителите.

- Как стои въпросът с отменените почивки?

Соня Спасова:

Ако потребителят сам си е организирал почивката в чужбина и по никакъв начин тя не се е състояла, важно е да знае условията за резервация. Ако почивката не се е провела и има проблем със търговеца в чужбина, може да се обърне към нас. Ако почивката е организирана от лицензиран туроператор, тогава може да потърси Комисията за защита на потребителите.

Димитър Маргаритов:

Действително при нас постъпиха много жалби и сигнали предвид извънредното положение и отменените пътувания, както в страната, така и в чужбина. През миналата година бе въведено извънредно законодателство, което предвиждаше един удължен срок за възстановяване на платени суми от потребители към туроператори по повод организирани пътувания. По закон този срок е 14 дни и така е възприето в европейските директиви, но извънредното законодателство удължи срока на 12 месеца. Въпросният текст се прилагаше до 31 декември, все още вървят такива правоотношения. В момента обаче се върна 14-дневният срок.

Има различни алтернативи за предлагане на заместващи пътувания чрез т. нар. ваучери. Тук трябва да обърнем внимание на две много важни неща. Първо, потребителите не са задължени да приемат такава заместваща облага – могат да го направят, ако преценят, че за тях ще е по-добре. Второто важно нещо е да

ти, освен, ако търговеца не разреши. Много важно условие за връщането на стоката е да не сме я използвали, иначе търговците могат да не я приемат обратно.

- Кои са основните реквизити на жалбата на потребителя до КЗП и има ли задължителни документи, които той трябва да приложи?

Димитър Маргаритов:

За да може един такъв спор да бъде решен правилно, е важно да бъде подкрепен с колкото се може повече доказателства. Така че, всичко нова, с което разполага потребителят, без да има някакъв точно набор или каталог, той трябва да го представи заедно с жалбата. Това би способствало проверката да установи действителната ситуация, размера и проблема и съответно на тази база да бъде определена и санкцията.

Що се отнася до задължителните реквизити на жалбата, те не са много. Достатъчно е да бъде посочен търговеца с неговия Единен идентификационен код (ЕИК) и да бъде описано в свободен текст какво е оплакването на потребителя и какво е искането му към Комисията за реакция. Това е всичко, което е необходимо.

Важно е да отбележим, че когато възникне един потребителски проблем, трябва гражданинът да е опитал първоначално да представи този проблем пред търговеца и той да не е реагирал адекватно, т.е. да е отказал да уважи потребителската претенция. Тогава вече идва нашият ред. Начините за свързване с нас са лесни: от телефон 0700 111 22, който работи деноночно, през подаването на жалба в специална форма на нашия сайт. На разположение сме и в нашите офиси във всички областни центрове, където могат да се подадат жалби директно пред нашите служители, както и да бъде получена консултация по конкретен казус. В последните години можем да кажем, че сме доста търсени и това е видимо по броя на жалбите и сигналите.

Стана дума за над 20-25 хиляди жалби и сигнали годишно и около 10 хиляди обаждания на телефона за потребителите. Европейският потребителски център също участва все по-активно в дейността за разрешаването на разнородните потребителски проблеми.

Интервю на Атанас Янев

жете да върнете стоката в рамките на 14 дни след доставката. Разбира се, има и изключения. Едно от тях са банковите костюми и всичко свързано с хигиената – бельо или нещо друго. Останалите изключения се отнасят до козметика, която вече е използвана; книга, за която се предполага, че може да сте я прочели; храни и напитки; билети за концер-

ЕМИЛ ЧАКЪРОВ

Музика. Пуснете музиката!...

Емил Чакъров /1948-1991/ е световно известен български цигулар и диригент, един от най-влиятелните посланици на България в международния музикален живот. Сп. Music го нареџда сред 20-те най-значими диригенти на ХХ век.

На 6 години е обявен за дете-чудо. През 1971 г. става лауреат на Втория международен конкурс за млади диригенти на Херберт фон Карайан. Блестящата му кариера продължава 20 години. Дирижира Берлинската филхармония, Гостишки симфоничен оркестър, Израелската филхармония, Френския национален оркестър, Оркестъра на Лос Анжелес, Оркестър Tonhalle, Цюрих, Чешкия филхармоничен оркестър, Ленинградската филхармония. Като оперен диригент се изявява в Метрополитън опера, Ню Йорк, Миланска La скала, Сан Карло, Неапол, Венеция, Хюстън, САЩ.

През 1986 г. основава Новогодишни музикални фестивал в София и Софийския Фестивален оркестър. На Емил Чакъров са посветени документалните филми „Последен концерт“ на Георги Тошев и „Како дъх музика“ на Светла Фингрова и Екатерина Дочева, книгите „Пригати мигове“ на бившия министър на културата Георги Йорданов и „Енергията Емил Чакъров“ на учителката Радка Памукова. Борис Контоков – математик, живеящ в Германия, е направил за Чакъров цяло изследване по дати, с цитирани много-бройни възхищителни рецензии в световните медиа. През 2011 г. на името на маestro, Почетен гражданин на Бургас, е учредена ежегодна награда, която се връчва по време на Бургаските музикални празници.

Синът на рибара. Емил Янев, впоследствие Чакъров, е роден на 29 юни 1948 г. в Бургас в семейството на рибар и начална учителка. Яневи живеели на втория етаж в двуетажна къща. Емил бил емоционално дете. Рисувал, общвал музиката. Слушайки песен по радиото, махал с ръце, сякаш диригира. Необичайните му таланти са открити, когато, на 6 години, посещавал уроци по цигулка. Заявявал, че ще стане диригент. За пръв път хваща диригентската палка на 11 години. Първата палка получава от баща си. Когато е в V клас, казват на родителите му, че, за да се развива, трябва да го изпратят в столицата.

В София. Емил и сестра му заминават дачат в София. Баща им продал къщата в Бургас и купили апартамент там. Тъй като нямали софийско жителство, го записали на името на вуйчото, който го присвоил и децата останали без подслон. През 1966 г. при една буря, докато ловлят риба, съкрушеният баща изчезва с лодката си в морето.

Емил завърши Софийската музикална гимназия – цигулка, в класа на Петър Арнаудов. Диригиране изучава от 15-годишен. Бил самоуверен и своеизравен, но винаги отлично подгответен. Диригирали оркестъра на Консерваторията, после – оркестъра при читалище „Владимир Займов“, създаден от учителката по музика Възкреса Капнилова. Там работел и друг диригент със същото име – Емил Янев, затова малдехът приел фамилията на дядо си – Чакъров.

Емил живеел в мазе, миел се с ледена вода, но мечтата му не го напускала, казал: „Много е важно да знаем какво искаме от живота“. Веднъж чул по радиото оркестър, чийто диригент не обявили. Нямал пари за автобус, затова отишъл от „Драгалевци“ до радиото пеша. Диригентът бил Карайан...

Конкурсът. Капнилова го въвежда в музикалните среди, препоръчва го за участие в конкурса за млади диригенти на Херберт фон Карайан в Берлин. Емил имал проблем – недочувал с едното ухо. Възстановили слуха му отчасти, но до края на жи-

вата си криел този свой недостатък. Подложил се на зверски ритми, за да се подгответи за конкурса – по партитури, с плочи, без оркестър.

Капнилова и мъжът й му купуват два костюма, с които през 1971 г. той се явява на конкурса в Берлин. 23-годишният българин печели първа награда! Срещата с великия Карайан е съдържана: Емил става негов ученик, живее в дома му и го приема като свой духовен баща. Впоследствие става и негов асистент.

Карайан връчва наградата на Емил Чакъров – Берлин, 1971

Всичко се развило шаметно. Но преди това, през 1972 г., още не бил получил стипендията си и почти гладувал, познати му носели манди от България. Канели го в различни второстепенни оркестри, но той отказвал. Бил готов да изстрада целта си – да застане пред големи оркестри. Със синята си и магнетична дарба българинът ще покори през следващите 20 години целия свят...

Блестящият маestro. С кипяща си енергия диригирали в края на 70-те различни оркестири и филхармонии в Европа и САЩ. Бил вече сред най-съксплатните диригенти. „Заставише на сцената смирен, със склонени в молитва длани. И оркестът се преобразяваше в оптар, пред който той бе готов да се принесе в дар и жертва...“, пише Георги Тошев. Само с Ленинградската филхармония, на която от 1989 г. е постоянен гост-диригент, изнася над 50 концерта, прави многообройни записи и задгранични турнета. Виталий Фомин, директор на филхармонията тогава, споделя: „Емил Чакъров беше щедро надарен с всичко, което можеше да даде приро-

та, Гена Димитрова, Никола Гюзелев, Райна Кабиванска, Пласидо Доминго, Хосе Карерас, Катя Ричарел, Александрина Милчева, Алексис Вайсенберг,

Тялото му е пренесено в София, искал да бъде погребан в родината си. Ухажваният от краle и магнат диригент си тръгва от този свят без траура

С Пласидо Доминго, Николай Гյуров и Мирела Фруни - НДК

Наталия Гутман, Минчо Минчев, Иво Погорелич и много други.

На изключително художествено равнище преминават четири издания на форума, превърнал се в културно явление и в един от най-популярните музикални празници в Европа. Чакъров смятал, че това е най-същественото му постижение: „По принцип диригентът трябва да бъде и дипломат, и организатор, и педагог, да създаващо звено в различните области“.

Но имало и друго.

Бляскавата кариера на маestro си имала цена – на самотата, разочароването и неприемането у нас. Поспили се упреки, че фестивалът е прекалено скъпо удоволствие, празник за снобите. Обвинявали го, че се възползва от силните на деня, приспивали му користни интереси. Тъй като много пътувал и живеел свободно, влизал в полезрението и на Държавна сигурност, но не успели да го вербуват, защото, по думите на Г. Тошев: „Той постига пълно пропокриване на талант и морал“.

След 1989 г. международният престиж на културата и спорта не са акцент за новите управляващи. Емил Чакъров уведомява с писмо Георги Йорданов, че предвид създадената обстановка, която не гарантира организационното и творческо провеждане на фестивала, участието му няма да бъде възможно. Но провал на насрочения фестивал за новата 1990 година не се допуска. Програмата се изпълнява. За последно!

Последният концерт. Той е на 22 март 1991 г. в Париж. Под диригентството на Чакъров Френският национален оркестър изпълнява ораторията „Св. Павел“ от Менделсон.

От година животът на гениалния маestro бил низ от драми. Имунната му система, атакувана от ХИВ, бавно се разрушавала, кашлял мъчително. Съкъпструващите лекарства не му помагали. Преживял и тежка автомобилна катастрофа. Станал разсеян, сприхав и избухлив. Не си идал в България – за да не го виждат болен и отслабнал. Издъхва в клиника в Париж на 4 август 1991 г. – на 43 години. Думите, преди душата му да отлети, били: „Музика. Пуснете музиката!“.

музика и реквиеми, без официални лица и тържествени прощални слова. Изпратен е от любовта на своите почитатели...

Памет. България, като държава, не е направила много, за да поддържа жива паметта за иметията диригент. Където и да диригирали по света, Емил Чакъров казвал: „Аз общам

Бургас“. През 2018 г. в морския град е открита изложба – част от събития, посветени на 70 години от рождението му.

От 2019 г. фрактът и диригентската му палка, с които спечелил конкурса на Карайан през 1971 г., са част от Историческия музей в града. Даренето, включващо и лични писма на диригента до нея, прави неговата учителка Радка Памукова. Още през 1986 г. тя предложила на Общината да направи музей на нейния ученик, събрала и подписи за негов паметник. На мястото на родната му къща днес има друга сграда, на която няма паметен знак. Паметникът на гроба му в София е най-обикновен. Записите на концертите на маestroто не се тиражират. През 2014 г. артпространство в овалната зала на гърба на Летния театър в Бургас приема името на Емил Чакъров. Тогава цигуларят Минчо Минчев издига идеята за зала, улица и музей на негово име. Сестрата на диригента Виолета Попова изразила готовност да дари палки, партитури, фракове и други вещи, които семейството пази. Това все още не се е случило. Въпреки че никой не спори думите на Георги Йорданов: „Един пленителен диригент. Остана млад, неистов в любовта си в правенето на музика и в посвещението си тя да е неговият Бог“.

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg; Първолета Петкова: 0887 84 65 34; Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnaliева@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12